OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

15.11.2022

LsN Tanja Innanen

Lakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS 106/2022 VP EDUSKUNNALLE LAEIKSI RIKOSREKISTERITIETOJEN SÄILYTTÄMISESTÄ JA LUOVUTTAMISESTA SUOMEN JA MUIDEN EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN VÄLILLÄ ANNETUN LAIN JA SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA; TÄYDENNYS OIKEUSMINISTERIÖN VASTINEESEEN

Lakivaliokunta pyysi oikeusministeriötä vastineessa selvittämään, mikä on Suomen asemoituminen suhteessa muihin EU-maihin liittyen kasvokuvien ja sormenjälkien käyttöön koskien nyt käsiteltävää esitystä? Eli onko muissa jäsenvaltioissa valittu Suomea liberaalimpi tai Suomesta poikkeava suhtautuminen edellä mainittuihin tietoihin.

Oikeusministeriö lähetti asiasta kyselyn kaikkiin muihin jäsenvaltioihin. Vastauksia tuli määräajassa seitsemän. Kolme vastausta tuli määräajan jälkeen.

Alla selostettujen vastausten osalta on huomioitava, että vastauksia tuli vain reilusta kolmasosasta jäsenvaltioita. Näidenkin osalta vain harvalla jäsenvaltiolla oli kansallisesti lopullisesti hyväksyttyä lainsäädäntöä. Varsinkin kolmannen maan kansalaisen sormenjälkitietojen ECRIS-TCN-järjestelmään tallentamisen osalta jäsenvaltioiden ratkaisut vaihtelevat ja ovat usein riippuvaisia voimassa olevasta lainsäädännöstä ja menettelyistä. Näin ollen vastauksista ei voi tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Kasvokuvien osalta vain harva jäsenvaltio on ottamassa ne käyttöön varsinkaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten osalta. Esimerkiksi Ruotsin peruste käyttöönotolle on voimassa oleva lainsäädäntö, jota ei tarvitse muuttaa.

Hallituksen esityksessä 106/2022 vp ehdotetut ratkaisut on tehty yhteensopiviksi Suomen voimassa olevan lainsäädännön sekä perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön kanssa, eikä niitä ole perusteltua muuttaa.

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Jäsenvaltioille esitetyt kysymykset ja saadut vastaukset

Liittyen **asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohtaan**, kumman minimivaihtoehdon jäsenvaltio on valinnut kolmannen maan kansalaisen sormenjälkitietojen tallentamiselle ECRIS-TCN-järjestelmään:

1) kun kolmannen maan kansalainen on tuomittu vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen; tai
2) kun kolmannen maan kansalainen on tuomittu rikoksesta, josta voidaan määrätä jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti enimmillään vähintään 12 kuukauden vankeusrangaistus.

- Ruotsi on ilmoittanut valinneensa ensimmäisen kahdesta minimivaihtoehdosta.

- Saksa on ilmoittanut valinneensa ensimmäisen kahdesta minimivaihtoehdosta, mutta siten että edellytyksenä on tuomittu vapausrangaistus riippumatta tuomitun rangaistuksen pituudesta. Vastauksen perusteella ei ole selvää onko, kansallinen lainsäädäntö hyväksytty.

- Tsekki on ilmoittanut, ettei se ole valinnut kumpaakaan vaihtoehtoa, vaan kerää sormenjälkitiedot kaikilta, jotka eivät ole unionin kansalaisia, kansalaisuudettomilta ja niiltä joiden kansalaisuus ei ole tiedossa, jos henkilö on syytteessä tai epäiltynä, jollei sormenjälkiä ole jo otettu.

- Ranska on ilmoittanut, että se tallentaa kolmannen maan kansalaisen sormenjäljet, jos henkilö on tuomittu rikoksesta, josta on mahdollista tuomita vapausrangaistus.

- Itävallan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Asiantuntijatasolla on päätetty valita ensimmäinen vaihtoehto.

- Puolan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Tarkoituksena on esittää lainsäädäntöä, jossa kaikilta kolmannen maan kansalaisilta kerättäisiin sormenjälkitiedot rikosprosessin aikana lukuun ottamatta vähäisiä rikoksia (petty offences).

- Irlannin kansallista lainsäädäntöä ei ole hyväksytty.

- Latvia viittaa asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaan ja toteaa, että se tallentaa kaikkien tuomittujen kolmannen maan kansalaisten, joilla on tuomio Latviassa, sormenjälkitiedot.

- Romania ilmoitti joutuneensa valitsemaan toisen vaihtoehdon.

Liittyen **asetuksen 5 artiklan 3 kohtaan**, tallentaako jäsenvaltio kolmannen maan kansalaisen kasvokuvat ECRIS-TCN-järjestelmään:

- Ruotsi aikoo tallentaa kasvokuvat tietueeseen, jos ne jo ovat keskusviranomaisen saatavilla. Uutta lainsäädäntöä kasvokuvien osalta ei ole hyväksytty.

- Saksa ei tällä hetkellä aio vaihtaa tai käyttää kasvokuvia. Vastauksen perusteella ei ole selvää onko, kansallinen lainsäädäntö hyväksytty.

- Tsekin vastaus on ei.

- Ranskan vastaus on tässä vaiheessa ei. Asiaa arvioidaan, kun asetuksen 6 artiklan 2 kohdan delegoitu säädös on julkaistu.

- Itävallan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Asiasta ei ole päätöstä.
- Puolan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Puola ei suunnittele tallentamista tietueeseen.
- Irlannin kansallista lainsäädäntöä ei ole hyväksytty.
- Kroatia on antanut erillisen vastauksen, jonka mukaan kasvokuvien käyttö on mahdollista.
- Latvian vastaus on kyllä.
- Romanian mukaan asiasta ei ole päätöstä.

Liittyen **asetuksen 6 artiklan 1 kohtaan**, aikooko jäsenvaltio käyttää kasvokuvia kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyyden varmistamiseen.

- Ruotsin mukaan keskusviranomainen päättäisi, käyttäisikö se kasvokuvaa henkilöllisyyden varmistamiseen. Uutta lainsäädäntöä kasvokuvien osalta ei ole hyväksytty.
- Saksa ei tällä hetkellä aio vaihtaa tai käyttää kasvokuvia. Vastauksen perusteella ei ole selvää, onko kansallinen lainsäädäntö hyväksytty.
- Tsekin vastaus on ei.
- Ranskan vastaus on tässä vaiheessa ei.
- Itävallan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Asiantuntijatasolla on suunniteltu, että kasvokuvia käytetään, jos ne ovat saatavilla.
- Puolan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Puola ei suunnittele käyttöä.
- Irlannin kansallista lainsäädäntöä ei ole hyväksytty.
- Latvian vastaus on ei.
- Romanian mukaan asiasta ei ole päätöstä.

Liittyen **ECRIS-direktiivin 1 artiklan 8 kohtaan** (uusi 11.c.iv artikla), aikooko jäsenvaltio tuomiojäsenvaltiona toimittaa EU-kansalaisen kasvokuvia kansalaisuusjäsenvaltion keskusviranomaiselle:

- Ruotsin keskusviranomainen toimittaisi kasvokuvat, jos ne olisivat sen saatavilla.
- Saksa ei tällä hetkellä aio vaihtaa tai käyttää kasvokuvia. Vastauksen perusteella ei ole selvää onko, kansallinen lainsäädäntö hyväksytty.
- Tsekin vastaus on ei.
- Ranskan vastaus on, ettei suunnitelmia asiasta ole.

- Itävallan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Toimittaminen olisi hyvin epätodennäköistä.
- Puolan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Puola ei toimittaisi kasvokuvia.
- Irlannin kansallista lainsäädäntöä ei ole hyväksytty.
- Latvian vastaus on kyllä.
- Romanian vastaus on ei.

Liittyen **ECRIS-puitepäätöksen 11 artiklan 2 kohtaan**, aikooko jäsenvaltio kansalaisuusjäsenvaltion keskusviranomaisena tallentaa EU-kansalaisen kasvokuvia;

- Ruotsin keskusviranomainen tallentaisi kasvokuvat.
- Saksa ei tällä hetkellä aio vaihtaa tai käyttää kasvokuvia. Vastauksen perusteella ei ole selvää onko, kansallinen lainsäädäntö hyväksytty.
- Tsekin vastaus on ei.
- Ranskan vastaus on, ettei suunnitelmia asiasta ole.
- Itävallan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Tallentaminen olisi hyvin epätodennäköistä.
- Puolan lainsäädäntöä ei ole kansallisesti hyväksytty. Puola ei tallentaisi kasvokuvia.
- Irlannin kansallista lainsäädäntöä ei ole hyväksytty.
- Latvian vastaus on ei.
- Romanian vastaus on ei.